

Простежуваність, відповідність та відповідальність

РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 178/2002 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ від 28 січня 2002 року про встановлення загальних принципів і вимог законодавства про харчові продукти, створення Європейського органу з безпечності харчових продуктів і встановлення процедур у питаннях, пов'язаних із безпечністю харчових продуктів

Посилання на регламент в базі нормативних документів ЄС EUR-Lex:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32002R0178>

Посилання на регламент в базі Мінюсту України

https://minjust.gov.ua/m/str_45883:

Посилання на україномовну версію регламенту:

<https://minjust.gov.ua/files/46099>

* Європейський орган з безпечності харчових продуктів
(European Food Safety Authority, EFSA)

Посилання на сайт органу: <https://www.efsa.europa.eu/>

- Як працює агентство EFSA

Європейський орган з безпечності харчових продуктів EFSA надає науково обгрунтовані висновки щодо безпеки харчових продуктів і працює наступним чином:

- 1) Європейська Комісія, Національний орган з безпеки харчової продукції або Європейський парламент надсилають запит до EFSA про надання науково обгрунтованого висновку
  - EFSA також може сама ставити собі завдання щодо дослідження безпечності харчових продуктів
  - надання висновку для кожного з отриманих запитів для EFSA є обов'язковим
- 2) отримане завдання направляється у роботу до однієї або більше експертних рад або наукових комітетів в залежності від його змісту
- 3) у складі EFSA працюють наступні експертні ради:
  - ГМО
  - Здоров'я рослин
  - Пестициди
  - Корми
  - Здоров'я та добробут тварин
  - Біологічні загрози
  - Забруднювачі

- Харчування
  - Харчові добавки
  - Матеріали, які контактують з харчовими продуктами
- 4) експертна рада або науковий комітет створює робочу групу, куди входять експерти, які будуть проводити оцінку ризиків
    - експертна рада або науковий комітет також може звернутися і до робочої групи, яка вже існує
  - 5) члени робочої групи виконують свою роботу: збирають докази, досліджують їх, досліджують наявні дані, вивчають літературу і на цій основі формують свої пропозиції до проекту Висновку EFSA
  - 6) робоча група надає проект Висновку EFSA і надсилає його до експертної ради на обговорення і наступного схвалення
    - EFSA часто проводить публічні консультації щодо проекту Висновку EFSA
  - 7) на основі отриманої інформації наукові комітети та експертна рада формують проект остаточного Висновку EFSA
  - 8) експертна рада або науковий комітет ухвалює Висновок EFSA шляхом досягнення консенсусу
    - думка меншості також фіксується
    - EFSA має деталізовану процедуру залучення експертів, яка виключає виникнення конфлікту інтересів
  - 9) Висновок EFSA надсилається своєму заявнику: Європейській Комісії, Національному органу з безпеки харчової продукції або Європейському парламенту, які використовуються його при формуванні політики і законодавства у сфері безпеки продуктів харчування та кормів
  - 10) Висновок EFSA також публікується у журналі EFSA, який, у тому числі є у вільному доступі в електронній версії

* Європейська система швидкого оповіщення про харчові продукти і корми (Rapid Alert System for Food and Feed, RASFF)

Посилання на портал RASFF: <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/?event=notificationsList&StartRow=1>

- Як працює система RASFF

Система швидкого оповіщення про харчові продукти і корми (RASFF) була створена для забезпечення органів контролю за харчовими продуктами та кормами ефективним інструментом для обміну інформацією про вжиті заходи щодо

реагування на серйозні ризики, виявлені у зв'язку з продуктами харчування та кормами. Такий обмін інформацією допомагає країнам ЄС діяти швидко та скоординовано у відповідь на загрозу здоров'ю, спричинену продуктами харчування та кормами.

- Сфера відповідальності Єврокомісії щодо системи RASFF

Єврокомісія, яка є відповідальною за управління системою RASFF, надає знання і технологічну підтримку для полегшення передачі та роботи над повідомленнями системи RASFF. Єврокомісія отримує всі повідомлення від членів мережі і здійснює необхідні перевірки щодо них, перед тим, як зробити їх доступними для всіх членів мережі, а саме: перевірка повноти інформації, відповідності законодавству, приналежності суб'єкта повідомлення до сфери дії системи RASFF, переклад на англійську мову інформації, яка міститься у формі сповіщення, класифікація повідомлення, визначення членів мережі, які мають вжити заходів, наявність подібних проблем у того ж оператора ринку та/або небезпеки або країни походження.

Єврокомісія повинна повідомити країну, яка не є членом RASFF (треті країни), якщо продукт, щодо якого розміщене повідомлення, експортується в цю країну, або коли продукт, що походить з цієї країни, був предметом повідомлення. Завдяки цьому країна може вжити коригуючі заходи, де це необхідно і доречно.

- Як формуються повідомлення в системі RASFF

Кожен член системи RASFF має затверджений контактний пункт, який відповідає за відправку повідомлень системи RASFF до Єврокомісії. Перед тим, як відправити таке повідомлення мають бути вжиті наступні заходи:

- 1) інспектори харчових продуктів і кормів перевіряють продукт на ринку або на кордоні, беруть зразки, направляють їх до лабораторії на аналіз і отримують результати
- 2) визначається чи підлягає продукт формуванню повідомлення в межах національної системи безпеки
- 3) уповноважений орган з'ясовує, чи проблема підпадає під компетенцію системи RASFF і повідомляє про це національний контактний пункт системи RASFF
- 4) національний контактний пункт перевіряє і формує остаточну версію повідомлення системи RASFF, якщо в цьому є необхідність і направляє його до Європейської комісії. При цьому використовується форма повідомлення системи RASFF, яка забезпечує надання докладної інформації про висновки та заходи, що вживаються, і містить відповідні документи, як то рахунки, списки компаній, які отримали продукцію, аналітичні звіти і т. д.
- 5) Вся інформація, яка міститься в формі повідомлення системи RASFF, збирається на основі шаблонів.

- Які типи повідомлення розміщуються в системі RASFF

Швидке оповіщення надсилаються у випадках, коли харчовий продукт, або корми, що представляють серйозну небезпеку для здоров'я, присутні на ринку, і коли стосовно них потрібно вжити швидких дій. Учасник системи RASFF, який ідентифікує проблему і здійснює відповідні дії (наприклад, виведення продукту з ринку), здійснює термінове оповіщення. Мета повідомлення полягає в тому, щоб надати всім членам системи RASFF інформацію, на основі якої вони можуть визначити, чи присутній небезпечний продукт на їхньому ринку і вжити необхідних заходів.

Інформаційне повідомлення використовується, коли був виявлений ризик стосовно харчових продуктів чи кормів, що розміщені на ринку, але інші члени не повинні вдаватися до термінових дій. Це має місце у випадках, коли продукт ще не досяг їхнього ринку, або більше не присутній на даному ринку, чи коли характер ризику не вимагає швидких дій.

Відхилення на кордоні стосується партій харчового продукту чи корму, яка була перевірена і відхилена на зовнішніх кордонах ЄС (і Європейської економічної зони-ЄЕЗ), з причини виявлення ризику для здоров'я. Повідомлення надсилаються до всіх прикордонних постів ЄЕЗ з метою посилення контролю та забезпечення впевненості у тому, що відхилений продукт не міг повторно потрапити до ЄС через інший прикордонний пост.

Будь-яка інформація, пов'язана з безпекою харчових продуктів та кормів, яка не була надіслана як швидке оповіщення, або інформаційне повідомлення, але яка розглядається як така, що може бути цікавою для уповноважених контролюючих органів, і яка передається членам в рубриці **Новини**.